

ZVONČEK

LIST
S PODOBAMI

ZA
SLOVENSKO
MLADJNO

LETO XXIII.
ŠTEV. II.
NOVEMBER 1922.

Vsebina.

1. <i>Ivan Albreht</i> : Pedenj-človek korenjak. Pesem	253
2. <i>Jos. Vandot</i> : Kekec na volčji sledi. Planinska pripovedka s 5 podobami	254
3. <i>Desanka</i> : Zapel je zvon . . . Pesem	264
4. <i>Miroslav Kunčič</i> : Jesenski podlesek. Pesem	264
5. <i>Fr. Rojec</i> : V petem razredu. Spomini hvaležnosti	265
6. V šoli pri Sv. Jakobu v Slov. gor. Podoba	267
7. <i>Vladislav</i> : Naša Anka. Pesem s podobo	271
8. <i>Miroslav Kunčič</i> : Jesenska slutnja. Pesem	272
9. Pouk in zabava	273
10. Kotiček gospoda Doropoljskega	275

Prošnja.

Vse prijatelje našega lista nujno prosimo, naj nam prijavijo imena novih naročnikov vsaj do 1. decembra, da nam bo mogoče prvo številko prihodnjega letnika natisniti v zadostni nakladi. — Kdor še ni poravnal naročnine, naj to gotovo stori do 1. decembra, ker mu sicer ne bomo dostavili zadnje (12.) številke letošnjega letnika!

Domovina, vedno mislim náte
in na neosvobojene brate!

Boj alkoholu in tobaku!

„Zvonček“ izhaja v mesečnih zvezkih ter stane vse leto 10 Din, pol leta 5 Din, četrť leta 2:50 Din. Posamezne številke 1 Din.

Na naročila brez istodobno vposlane naročnine se ne oziramo.

Izdajatelj, upravnik in odgovorni urednik: **Luka Jelenc**, ravnatelj v Ljubljani, Frančiškanska ulica št. 6.

Rokopise je pošiljati na naslov: Uredništvo »Zvončka« v Ljubljani.

Rešitve sprejemamo tekom prvih 14 dni po odpravi vsake „Zvončkove“ številke!

Štev. 11.

V Ljubljani, meseca novembra 1922.

Leto XXIII.

Pedenj-človek korenjak.

Pedenj-človek korenjak,
da mu nihče ni enak,
vidi silnega mi ptička,
ptička, drobnega kraljička,
pa si misli: „Križemkražem,
naj si brž peté namažem!“

Pot pod noge, hajdi v tek
preko gor in preko rek,
v curkih znoj mu s čela lije,
v silni grozi srce bije.
V senci trikrat tretje gore
Pedenj-človek obnemore.

Tam se zgrudi nem in plah
brez moči na mehki mah.
Kraj goré je bistra voda,
medved staro skorjo gloda.
Pedenj-človek se razgleda,
vidi strašnega soseda.

Res je medved velikan,
krivo gleda v levo stran,
ali to še ni najhuje!
Pedenj-človek premišljuje:
„To naj me nikar ne moti,
saj orjak je brez peroti.“

Gleda medved, godrnja:
„Dober je za pol zobá.“
Pedenj-človek prav junaško
stopi predenj po vojaško:
„Bog daj, stric! Ste malo gladni?
To provzroča zrak pomladni.“

Medved šapo zavihti,
Pedenj-človek odleti,
v zraku trikrat zavrti se,
a mu vedno še mudí se.
Revež ni poznal medveda,
zdaj prepozno je, seveda.

Težko, da nazaj bi znal.
Če pa k vam bi v hišo pal,
dajte iz rešeta piti,
pod peharjem mu počiti
in po vrhu malo jesti,
da bo konec te povesti!

Ivan Albreht.

JOSIP VANDOT:

Kekec na volčji sledi.

Planinska pripovedka.

11.

Kekec je bil prevrnil že sto kozolcev in že stokrat je prekotalil volka na tla. Ruvala sta se in metala kakor dva paglavca na zeleni trati. Kekec je vriskal, a volk je tulil od samega veselja in od same zadovoljnosti. Bil je strašen vik in krik, da se je kočja kar potresala. Kekec je dobro vedel, da prihiti zdajpazdaj Pehta v sobico pogledat, kaj je vzrok temu strašnemu direndaju. Zato pa je zavpil vsakokrat, ko je prevrnil kozolec: »Teta Pehtara, oj, teta Pehtara!«

— A po vsakem kozolcu je navalil nanj volk in ga je prevrgel. Renčal je in ga je grabil s svojimi zobmi za jopič, za lase, za nos in za ušesa, a ga ni ugriznil niti najmanj. Kekec pa se je drl na ves glas, da je šlo skozi ušesa, in je klical neprestano: »Teta Pehtara, oj, teta Pehtara!«

Naposled pa je vendarle prihitela Pehta v sobico. Obstala je na pragu, pa je vprašala vsa začudena: »Pa kaj se je zgodilo? Zakaj se dereš tako nemarno?«

Tisti hip se je ravno zaprašil volk v Kekca, pa ga je pričel pošteno mikastiti. »Oj, teta Pehtara!« se je drl Kekec na ves glas. »Pomagajte, teta Pehtara! Volk me hoče požreti... Odgrizel mi je že nos in tudi ušesa mi je že odgrizel... Oj, pa mi hoče tudi glavo odgrizti... Pomagajte, teta Pehtara!«

Pehta se je res ustrašila, ko je videla, kako premetava volk Kekca po tleh. Zato je stopila naglo bliže in je zavpila: »Ali boš dal mir, ti divjak! Proč, proč se mi poberi!«

A volk se ni zmeñil za njene besede, ampak je zgrabil Kekca za uho. Kekec je pa zavrisnil tako strašno, da se je Pehta kar stresla. Pograbila je volka za glavo in ga je udarila. Tedaj pa se je volk okrenil. Zarezal je in ji je pokazal svoje bele zobe. Oči so se mu zasvetile, in Kekcu se je zdelo, da se vrže zdaj pa zdaj na svojo gospodinjo. Kekcu se je zasmajalo srce in si je mislil: »Hoj, hoj! Že je moj, nemarnež... Ulovil sem ga na tista dva kosa pečenke, kakor ulovi ribič Rogaček postrv na trnek in na muho. Hoj, hoj, teta Pehtara!«

A Pehta je cepetnila z nogo in je udarila še enkrat z vso močjo volka po glavi. »Ali mi greš stran, divjak?« je zavpila srdito in je pokazala z roko v kot. Volk je zatulil in je poskočil. Pogledal je žalostno Kekca, pa se je zavlekel počasi v kot. Legel je tam na tla. Glavo je stisnil med prednje noge, pa je pričel potihoma cviliti.

»Oj, teta Pehtaral!« je rekel tedaj Kekec. »Prosim vas, pogledjte in povejte, če imam še nos, če imam še ušesa... Požrl jih je nemarnej, a jaz bom zdaj brez nosa in brez ušes... Joj, pa kako bom zdaj vohal med in kako bom poslušal zdaj svoje citre in svojo piščalko, ko nimam ne nosa in ne ušes? O, jojmene, teta Pehtaral, jojmene!«

Pehta ga je prijela z obema rokama za glavo, pa ga je stisnila nalahko. »Ne tarnaj, Kekec, prav nič ne tarnaj!« ga je tolažila. »Saj imaš še nos in tudi ušesa še imaš. Res, grdo te je mikastil volk —

a hvala Bogu, da sem prišla še o pravem času. Lahko bi se bilo dogodilo, da bi te bil raztrgal na drobne kosce. Pa kaj si mu napravil, da je tako jako pobesnel? Ha, ti nesrečni otrok? Nemara si ga zopet ščipal po svoji navadi in si ga dražil?»

»Oj ne, teta Pehtara!« je odgovarjal Kekec. »Nisem ga dražil, pa tudi ščipal ga nisem. Skozi okno sem gledal na oblake, ki se tako lepo sučejo okrog Špikovih sten. Pa je pribrenčal obad, ali pa je bil še celo strupeni sršen. Ravno na gobec je sédel nemarnemu volku, pa ga je hudo pičil. In huda zver se vrže kar name, pa si domišljuje, da sem ga pičil jaz. Oj, teta Pehtara, pa ga nisem pičil jaz — obad ga je ali pa sršen.«

»Hm, čudno, da je pobesnel danes tako kot še ni nikdar,« je menila Pehta. »Zato ti pa rečem še enkrat, Kekec, da boš dober z njim in ne delaj neumnosti. Danes si boš pač zapomnil, da se ne smeš z volkom šaliti. A ker si moral prestati toliko strahu, ti spečem danes medeno potičico. Veš, zato, da ne boš javkal in se cmeril.«

Pehta je zažugala še enkrat volku z roko, potem pa je odšla iz sobice. Kekec se je namuznil, ko so se zaprla vrata za njo, in si je mel veselo roke. Potegnil je iz skrivnega kotička malo stekleničico, pa jo je gledal od vseh strani. »Oj, veseli se, siromašna Mojca!« je rekel. »Čez dva ali tri dni boš že izpregledala, pa boš videla Kekca in njegovo pretkanost. Samo še dva dni počakaj, da preneha dež. Smejala se boš in prepevala stokrat lepše, nego zna škrjanček pod oblakom.«

Kekec je spet skrtil stekleničico v varni kotiček. Potem pa se je obrnil k volku, ki je še vedno cvilil žalostno tam za pečico. »Oj, ljubi volkec!« je

rekel Kekec in je sedel k volku na tla. »Žalosten si, ker te je pošteno namlatila tvoja gospodinja. Pa nisi zaslužil, ljubi volkec! Saj sva se samo igrala in prevračala kozolce. Daj sem glavo, da vidim, kje te boli. Dvakrat te je kaj dobro pljusnila Pehta z roko po glavi... Pokaži, pokaži, da vidimo, če so ti že zrasli rožički! Pomisli, volkec, kako grd boš, ko boš nosil celo rožičke na glavi. Vsi se ti bodo smejali, vsi po širnem svetu. A to vse zaradi tega, ker te je namlatila tvoja gospodinja, ti moj ubogi volkec!«

Deček je pričel božati volka po glavi, ravno tam, kamor ga je bila udarila Pehta. Volk je prenehal cviliti. Hvaležno je gledal Kekca in je stisnil svojo glavo k njegovim prsim. A Kekec ga je še vedno božal in ga tolažil: »Res, hudo ti je storila tvoja gospodinja. A ti si priden in ne zaslužiš, da bi te topli. Zato pa si velik siromak, moj ljubi volkec! A zaradi tega se nikar ne žalosti! Čez dva dni pojdeš z mano v dolino, in tam te ne bo tepel nihče. Lepo se boš igral z bicki in s psički in s petelinčki. Le potolaži se, moj volkec, in potrpi še dva dni! Veš, za večerjo zopet dobiš od mene mastno pečenko, da se malo posladkaš pa pozabiš na grde rožičke, ki so ti zrasli na glavi. Siromak, ti moj ubogi siromače! ...«

A Kekec ni utegnil več govoriti. Zakaj hipoma se je zablislilo tam zunaj in je votlo zagrmelo. Kekec je poskočil na noge in je stopil k okencu. Ozrl se je v zagorski svet, pa je zagledal krog in krog goste, črnikaste megle, ki so se podile naglo mimo koč. Dvignil se je nekje silen vihar, ki je zatulil strašno vseokrog, da se je potresala samotna kočica. Stemnilo se je, in sredi črnih megla se ni videlo nikamor. In pričeli so švigati bliski, dolgi kakor ognjene kače, in zvijali so se tako blizu, da bi jih Kekec lahko kar z roko lovil. Grom je pokal in bučal tako strašno in neprestano, da je bilo Kekca kar strah. Naglo je stopil od okenca in je zbežal v izbo k Pehti.

»Teta Pehtara, ali slišite strahoto tam zunaj?« je rekel in se je pokrival. Zakaj ravno mimo okna je šinil svetel blisk in v istem trenutku je zagrmelo tako silno, da si je Kekec zatisnil ušesa, da ne bi oglušil. A Pehta se mu je samo smehljala, pa ga je tolažila: »Ne boj se, Kekec! Ne zgodi se ti nič žalega... Veš, to je samo navadna nevihta, ki preide v nekaj trenutkih. Res je strašna, a strašna je samo zaradi tega, ker sva visoko v gorah in ravno med hudournimi oblaki. Kar miren bodi in potrpi, da preidejo ti strašni oblaki.«

Kekec se je res pomiril in je gledal vun, kjer so padale debele kaplje iz meglá. Bobnelo je še vedno krog in krog in je votlo bučalo in jekalo od mračnih snežnikov. A bliskalo se ni več tako grozno. Hudourni oblaki so se bili pretegnili že dalje in so vršeli nad zagorsko dolino. Krog kočice se je usipal samo še gost dež, pomešan z belimi snežinkami, ki pa so splahnele takoj, ko so padle na zemljo. Tudi vihar je potihnil, in od strmih skal je vel mrzel, leden veter...

In tako je deževalo neprestano tri dni. Sivkaste megle so zakrivale vse gorovje, in iz kočice se ni videlo dalje nego za tri korake. Puščoba je zavládala krog in krog, in dolg čas je vel iz mrzlih, neprijaznih meglá. A Kekcu ni bilo dolgočasno. Lepo je zakuril vse peči, da je bilo v vsej koči prijetno in toplo. Piskal je na piščalko in je

prepeval vesele pesmi. Ali pa je sedel v sobici in se je igral z volkom. Krmil ga je z mesom, ki si ga je odtrgoval od svojih ust, in se mu je vedno bolj prilizoval. Volk pa se je stiskal k njemu in mu je lizal roke. In vsak večer ga je potrepljal Kekec po glavi, pa mu je rekel: »Oj, volkec! Danes ponoči preneha dež, in v jutru odrineva v dolino, kjer boš pasel bicka in psičke in petelinčke in kokoške. Lepo bo nama v dolini, lepo, da nikjer tako!«

A ko se je Kekec v jutru prebudil, je videl, da še vedno pada dež in da se megle niso premaknile niti za ped. Toda to ga ni vznemirjalo, ampak je bil vendarle tako vesel, da se mu pričela Pehta posmehovati. »Slišiš, Kekec?« mu je rekla Pehta. »Meni se zdi, da bi ti jako rad videl, ako bi padal vse dni ta dež. Veš, zato, da bi vedno jedel dva lepa kosa najlepše pečenke. Ha, Kekec?«

Kekec se je zasmel na glas. »No, ne rečem, da bi ne bilo skoro res,« je odgovoril. »Veste, teta Pehtara, kaj pa naj še hočem tu v tej samoti, kjer ne vidim druge žive stvari kot tega nemarneža nemarnega, ki me je skoro pripravil ob nos in ušesa. O, le naj dežuje vsa tri leta, ki jih moram preživeti pri vas zaradi tega, ker sem vam strgal nedolžen korenček. Če drugo ne, mi bo vsaj pečenka slajšala dolga leta. Saj tri leta niso trije dnevi. Ali ni res, teta Pehtara?«

In Kekec se je muzal, muzal ves tisti dan in je bil jako vesel. Pozno zvečer je šel spat. Pogledal je še enkrat skozi okence v noč. Še vedno je žuborel dež tam zunaj. A Kekec je vendarle vzrl samotno zvezdo tam sredi oblakov. Kar poskočil je in je zgrabil volka okrog vrata. — »Jasni se, ljubi volkec!« je rekel. »Zvezde se že kažejo izza oblakov. Jutri bo najlepše vreme. In jutri pojdeva v dolino. Hej, hej, ljubi volkec!«

Kekec je pričel plesati z volkom po sobici. Volk je renčal zadovoljno in je skakal, da je Kekca trikrat prevrnil. A Kekec se je smejal, samo smejal...

Rano je še bilo, ko je skočil s postelje. Pogledal je skozi okence, pa je tlesknil z rokami. Nič več ni bilo meglá! Nebo je bilo čisto in jasno kot ribje oko. Snežniki so žareli v prvi jutranji zarji. Rdeč ogenj je objemal visoke vrhove, ki jih je bil zapadel svež sneg. A najlepše je žarel ponosni Špikov vrh. Ves je bil zasnežen in se je svetil, kakor da bi bil posut s samimi demanti in cekini.

»Juhuhu!« je zavriskal Kekec in se je naglo oblekel. »Pojdi, volkec, kar z mano pojdi! Teta Pehtara še spi — in kar tiho se izmuzneva iz koče. Pa bova kosila že pri Korošču. Kar pojdi, volkec, kar pojdi! In bodi vesel, da ne boš nič več videl svoje hude gospodinje. Lepo

se izmuzneva — in teta Pehtara bo gledala debelo, ko se prebudi. Hihi, tako čudno bo gledal!»

Kekec je odprl neslišno vrata in je stopil v vežo. Poslušal je; a nič se ni ganilo v samotni koči. Pa se je namuznil in se je splazil skozi vežne duri. Volk je stopal prihuljeno za njim in ni niti enkrat zasopel. Zunaj pa je Kekec za trenutek obstal in se je globoko oddahnil. Nato pa je stekel skozi gozdič in je dirjal na vso sapo po travnati strmini. Volk je skakal kraj njega; toda niti enkrat ni poizkusil, da bi ga zaustavil. Kekec je videl to, pa se mu je zasmejala srce. — »Hej, resnično pojde zdaj ž mano v dolino!« je mislil ves vesel. »Pa sem jo popihal teti Pehtari... Škoda, da je ni blizu. Lahko bi ji še enkrat strgal korenček, oj, tako lepo bi ga strgal, da bi se teta Pehtara usajala na vso moč. Hej, hej!«

Že sta dospela s strmine tja med kamenito gručevje. Tedaj pa se je Kekec okrenil in je obstal kakor prikovan. Zagledal je Pehto, ki je drvila po strmini in je že bila jako blizu. Kekec se je zdrznil, in noge so mu kar zastale. Pa je izprevidel, da ga Pehta ulovi in ga odvede nazaj v kočo. Pa se je razsrdil tako, da je kar cepetnil z nogo. »Ne boste me, teta Pehtara, ne boste me!« je ponavljal uporno. »Danes

hočem biti v dolini, in nihče mi ne ubrani tega... Oj, volkec! Zdaj pokaži, da si hvaležen! Zdaj pokaži, da nisi zaman hrustal dobrih pečenk! Nasukala bova zdaj Pehto, da je še nihče ni tako nasukal!»

In Kekec se je pomiril in je mirno čakal. Pehta je prisopla in se je ustavila kraj njega. Prijela ga je z obema rokama za rame, pa je govorila: »Glej ga, potepuha! Kar naskrivaj se izmuzne iz kože, pa mi hoče pobegniti! Kaj so že minila tri leta? Ha, ti Kekec? — O, kar lepo se obrni, pa pojdi nazaj!«

»Ali res, teta Pehtara?« je odgovoril Kekec prav mirno. »O, nič več ne grem k vam nazaj. Vestе, teta Pehtara, v vaši koči je preveč dolgočasno. Jaz bi pa že rad enkrat zacitral na svoje lepe citre. Zato pa grem v dolino, in nihče mi ne bo ubranil tega. Mislim, da tudi vi ne, teta Pehtara, ki ste bili vedno dobri in mi niste nikoli storili nič slabega. Zato me pa kar lepo pustite, da ne bo nobene zamere!«

»Ne pojdeš, ne pojdeš, Kekec!« je dejala Pehta in se je skoro razsrdila. »Rekla sem, da ostaneš pri meni tri leta. In pri tem tudi ostane. Kar lepo se obrni in hodi nazaj!«

A Kekec se je upiral, na vso moč se je upiral. Pehta ga je prijela z obema rokama in ga je zasukala. Potisnila ga je naprej, da se je Kekec opotekel in bi bil skoro padel. A sedaj je zalajal volk na ves glas in je zarenčal, da je bilo strašno. Zaprašil se je naravnost v Pehto in jo je zgrabil s svojimi ostrimi zobmi za obleko. Pa je pričel ruvati in trgati, da so kosi obleke kar frčali na zemljo. Zraven pa je renčal in je bil tako razjarjen, da se je Pehta kar prestrašila. Pričela je vpiti in suvati volka z nogami in rokami. A volk je postajal vedno bolj razjarjen in je renčal in ruval vedno huje.

Kekec je stal na strani in se je muzal neprestano. »Ali vidite, teta Pehtara?« je rekel naposled. »Ali vidite volka? O, nič več vam ni pokoren in tudi sluša vas nič več. Pošteno vas bo premikastil, ako vam jaz ne pridem na pomoč. Nič več noče ostati pri vas, ampak z mano hoče v dolino. Pa sem jaz kriv, da je vas zapustil in se obesil name? Ha, teta Pehtara?«

»Oj, Kekec! Oj, Kekec!« je zavpila Pehta, ko je videla, da se ne more več otresti razjarjenega volka. »Daj, pomagaj mi, da me ne raztrga divjak! Lepo se bova dogovorila potem o vsem... Samo pomagaj mi zdaj, Kekec!«

»Pa naj bo, ker me prosite tako lepo!« je odvrnil Kekec, pa je stopil bliže. »Volkec, ljubi volkec!« je govoril potem in je zgrabil volka za hrbet. »Pusti teto Pehtarо! Saj noče nama nič hudega. O, lepo bo naju pustila v dolino in naju ne bo več zadrževala. Kar pusti jo, volkec, ker si priden, jako priden!«

In volk je res izpustil Pehto in je stopil v stran. A vendar je še renčal in je kazal Pehti ostre zobe. Pehta pa se je oddahnila in si je popravila raztrgano obleko. »Ti divjak!« je govorila vsa zasopla. »Pa kako me je mikastil ta divjak! Svojo gospodinjo je hotel raztrgati! Oj, Kekec, pa kako si mogel pridobiti volka na svojo stran? Čudno se mi zdi; saj si vedno grdo govoril o njem in mu nisi privoščil lepe besede. Daj, povej, Kekec!«

A Kekec se je na glas zasmejal. »Teta Pehtara!« je odgovoril. »Kaj res mislite, da sem tako malo pameten? O, lepo sem vas prekanil, da vas še ni in ne bo nihče tako. Vi ste krmili volka s kostmi in sirkovim sokom. A jaz sem mu dajal najlepše kose vaše pečenke. Mislili ste, da sem jaz tako požrešen. Pa nisem, teta Pehtara! Samo prekanil sem vas, pa sem dajal pečenko volku, da se je kar oblizoval. Pa mi recite, če ne bo potem držal volk z mano! Kar recite, teta Pehtara, ako morete!«

Pehta ga je gledala, samo debelo gledala. A Kekec se je zasmejal še enkrat in je nadaljeval: »Lepo sem vas prekanil, teta Pehtara, lepo! Pa ste res mislili, da me boste imeli tri leta zaprtega? O, kako ste se zmotili in niste poznali Kekca! Lepo pojdem zdaj z volkom v dolino.

A vi, teta Pehtara, boste morali iti iz naših krajev. Saj ste sami rekli, da pojdete iz naših krajev takrat, ko vam pokaže vaš volk zobe in odide s človekom v dolino. In glejte — ravno zdajle vam je pokazal vaš volk zobe in vas je še celo pošteno premikastil. In z mano pojde zdaj v dolino in se ne povrne nikoli več k vam, kakor se ne povrne tudi Kekec nikoli več. Teta Pehtara, kar lepo mirni bodite! Pa nikar se ne žalostite preveč zaradi volka! Veseli bodite, da ste se iznebili tega nemarneža... Zbogom, teta Pehtara! Pa brez zamere! Mudi se mi, mudi, ker me že težko čakajo v dolini.«

In Kekec je dal Pehti roko. Pehta ga je gledala še vedno in je molčala. Naposled pa se je zasmejala in je tlesknila z rokami. »Ti prebiti Kekec!« je rekla in se je še vedno smejala. »Pa kdo bi si mislil, da je tako prevejan? O, prekanil si me, tako strašno prekanil, da bi te najrajša pograbila za ušesa in ti pošteno navila uro. Glej ga, glej! Kako me je vodil ves čas ta nepridiprav za nos! Pa sem mislila, da ni na vsem svetu človeka, ki bi me mogel prekaniti in mi odvesti volka. A prišel je nepridiprav, ta Kekec je prišel, pa me je prekanil in mi ugrabil volka. Oj, Kekec, ti prebiti Kekec!«

»No, no — saj ni tako hudo, teta Pehtara!« je odvrnil Kekec. »Preveč ste zaupali volku, pa niste vedeli, da je volk nespametna zver, kakor je bila naša rajnka Keza. Samo za pečenkami se lovi ta nemarnež, samo za pečenkami. Zato pa je postal tako hitro dober in prijazen... Teta Pehtara, mudi se mi v dolino. Hvala vam za vse prijazne besede in za lepo postrežbo! Nikoli vas ne pozabim in še marsikatero lepo pesemco si bom izmislil o vas. Kar ostanite tu! Saj vas nihče ne podi odtod, še najmanj pa jaz. Kaj hočete v tujem svetu? Oj, tu pri nas je tako lepo kot nikjer! Zato pa kar ostanite, teta Pehtara!«

A Pehta je zmignila z glavo. Prijazno mu je podala roko in je rekla: »Pojdem, daleč od tod pojdem, ker me je zapustil volk. Obljubila sem tako in svoje obljube se moram tudi držati. Kekec, ti pa bodi zdrav in imej se dobro! Ne branim ti zdaj v dolino, ker ti ne morem. Navihan si in prevejan, da nihče tako na svetu. Zato pa mi bo po tebi dolg čas, resnično mi bo prve dni dolg čas... A pojdi zdaj, Kekec, pojdi, ker se ti mudi in je mene sram, da si me prekanil tako strašno! Kar pojdi, Kekec, kar pojdi!«

In Pehta se je obrnila in je odšla po strmini navzgor. Tam gori se je ustavila in je pogledala na Kekca. Z roko je mignila in je zaklicala še enkrat. Pa tudi Kekec je pomignil z roko in je zavpil: »Teta Pehtara! Nekaj vam moram povedati. Da ne boste kdaj pozneje mislili, da sem hudoben in da se ne boste jezili name. Izmaknil sem

vam iz stekleničice nekaj kapljic zdravila za oči. V dolino nesem tisto zdravilo pa ozdravim slepo Mojco. Da boste vedeli, teta Pehtara!«

Pehta mu je zažugala z roko, a se je vendar smejala. Pa tudi Kekec se je smejal, in hipoma se ga je polastila stara razigranost. Kar zasrbelo ga je v prstih pa ni mogel drugega, kakor da je dvignil roke in je pričel strgati korenček. »Šlek, šlek, teta Pehtara! Pa sem vas le prekanil in nasukal... Šlek, šlek, teta Pehtara!«

A Pehta mu je zažugala še enkrat z roko. Zasmejala se je še enkrat in je hipoma izginila za goščavo. Kekec pa je dvignil tedaj svoj klobuček in je zavriskal, da je odmevalo vsepovsod po strmih, zasneženih špikovitih stenah. Obrnil se je k volku in ga je potrepal po glavi. »Zdaj greva, volkec, naravnost v dolino greva. Oj, to bo veselja tam doli, oj, to bo veselja!«

In Kekec je skakal med kamenitim gručevjem in je vriskal in prepeval, da se je slišalo daleč v dolino. Za njim pa je drvil volk in je lajal na ves glas. Bil je vesel kakor psiček, ki gre s svojim gospodarjem na bogato pojedino. Tuintam se je vzel in se je dotaknil Kekca s svojimi prednjimi nogami. A Kekec mu ni zameril tega. Kekec se mu je samo prijazno nasmejal pa mu je rekel: »Vesel si, volkec? Hm, pa saj je prav tako! Takega gospodarja ne dobiš nikjer na svetu, takega gospodarja kot je Kekec... Le bodi vesel, volkec, le bodi vesel!«

Pa sta šla dalje med kamenitim gručevjem. Naglo sta spela in sta bila vesela kot jutranje solnce na sinjem nebu. Iz gručevja sta krenila proti zelenemu rušju, ki se je raztezalo po strmini tja do širnih smrekovih gozdov...

Zapel je zvon . . .

*Zapel je zvon z visokih lin, je tožen glas njegov,
nekoga spet za vekomaj pokrila je rakve krov.
Mogoče bilo dete je prav majhno, brez skrbi,
ob njega krsti mamica za ljubljencem ihti.
Mogoče oče, mamica ostavila sta svet,
in Bog ve, koliko sirot ostalo tu je spet.
Ne — temu ne, ne onemu otožno zvon ni pel,
le siromaka starega je Stvarnik k sebi vzel.
Za njim ihtel ne bo nihče, ob njem ni nihče šel,
le mož, ki ga zagrebel je, mu pokoj je želel.*

Desanka.

Jesenski podlesek.

*Bohotno poganja
jesenski podlesek,
kraljice jeseni
otožni privesek.*

*Vsi drugi cvetovi
umirajo, hiraajo
in nanj se s pekočo
bolestjo ozirajo.*

*A on zaničljivo,
ošabno se smeje:
»Kje vsa je lepota
zdaj vaša — ha! — kje je?«*

*A pridejo zimski
viharni plazovi —
in strli so tudi
podlesku cvetovi...*

Miroslav Kunčič.

FR. ROJEC:

V petem razredu.

(Spomini hvaležnosti.)

selej se hvaležno spomnim tudi na svojega dobrega in odličnega učitelja v petem razredu prve mestne deške osnovne šole v Ljubljani, kadarkoli mislim na svoja šolska leta. Kakor sem že omenil v svojih šolskih spominih »Križi in težave iz mojih dijaških let« v osmem »Zvončkovem« letniku, sva jaz in moj vaški tovariš Zupančič prestopila iz tretjega razreda v peti razred ter se preselila s Starega trga na Poljansko cesto. Prva mestna deška ljudska

šola je bila takrat nastanjena v pritličju dolgega dvonadstropnega poslopja na Vodnikovem trgu, ki je bilo po sezidavi dveh novih gimnazijskih poslopij podrto. Zdaj je tam prazen tržni prostor, in Vodnikov spomenik, ki je bil postavljen pred to poslopje, ker je nekdaj v njem Vodnik učil kot profesor, je ostal osamljen.

V nadstropjih nad našo deško osnovno šolo je bila takrat nižja in višja ljubljanska gimnazija in licejska knjižnica, ki jo je oskrboval velezaslužni slovenski jezikoslovec in pisatelj Fran Levstik. Naš peti razred je bil na levi strani dvorišča v zadnjem sprednjem kotu in v njem je poučeval več let zaporedoma gospod učitelj Ivan Belé.

Z Zupančičem sva hodila na hrano v ljudsko kuhinjo in jaz sem bil s hrano bolj zadovoljen nego prejšnje leto na stanovanju, ker mi ni bilo več treba poslušati sitne gospodinje. Najbolj pa me je veselilo to, da sem si pri jedi vedno lahko kaj pritrgal in si vsak dan prihranil tri do štiri krajcarje. Vzel sem navadno po eno jed manj in zato kupil več en kruh, ki je stal samo en krajcar. Ko se mi je na ta način nabrala vsotica deset ali več krajcarjev, je bil to že denar, ki sem bil lahko ponosen nanj in sem zanj že lahko kupil kako lepo stvarco v prodajalnici.

Začel sem zbirati stare pismene znamke. Zbirka se je hitro množila in imel sem z njo veliko zabave. Tam na Mestnem trgu zraven Trnkoczega lekarnice je bil trafikant Brgant, k je prodajal tudi stare znamke. Njemu sem znosil za znamke največ svojih prihrankov.

Z obleko sem pa še vedno imel stare križe. Moj oče je ostal trdovraten in mi ni hotel preskrbeti lične obleke po mestnem kroju. Načrnil mi je celo črevlje kar sam, četudi ni bil črevljar po poklicu. Črevlji so bili preveliki in so se zaradi tega na vse strani grdo krivili

in bulili. Silno me je bilo sram loputati s takim nerodnim hribovskim obuvalom po gladkem mestnem tlaku. Na tla se kar nisem upal pogledati in želel sem si, da bi tudi moji znanci, ki sem se z njimi shajal, ne povešali pogledov na moje grbaste črevlje. Poznali so menda mojo zadrego in se delali, kakor bi ne bili videli mojih črevljev, četudi so jih videli.

Vsi moji znanci pa niso bili tako dobrohotno obzirni. Bil sem znan z učencem z druge osnovne šole, ki je bil doma nekje od doljenjskega šmarja in se je pisal za Žagarja. Ko sem nekega popoldne koračil iz šole v ljudsko kuhinjo, se mi je kar nenadoma pridružil tisti doljenjski pustež. Kakor da bi ne imel kam drugam pogledati, takoj mu je obvisel pogled na mojih črevljih in vprašal me je zasmehljivo: »Kdo ti je pa naredil tako čudno nerodne črevlje?« Mene je pogrelo in zabelelo globoko v srcu in malo je manjkalo, da nisem neolikanega radovedneža prav robato zavrnil. Pogoltnil sem svojo nevoljo in mu hudomušno odgovoril: »Bog oče!« Ni se me upal dalje izpraševati in začela sva se pogovarjati o drugih stvareh. Kako in kdaj so se mi potem raztrgali nesrečni hribovski črevlji in če so bili njih nasledniki kaj lepši, tega se sedaj več ne spominjam.

Prišli so hladni jesenski in mrzli zimski dnevi. Jaz nisem imel tople vrhne suknje, da bi vanjo zavil premrle ude in skrnil svojo kmetiško obleko. Dobri učitelj, ki mi je bil jako naklonjen in mi je tudi med poukom raznih predmetov izkazoval posebno pozornost, me je hotel vsaj deloma rešiti iz te mučne nadloge. Poklical me je v svoje stanovanje v lastni hiši in mi dal še dobro ohranjeno ter popolnoma celo vrhno suknjo. A bilo mi je menda že usojeno, da sem moral še dalje zmrzovati v svojem kratkem kmetiškem suknjiču. Učiteljeva suknja mi je bila prevelika, toda spomnil se ni nihče na to, da naj bi jo krojač razdril in primerno predelal. Tudi potem, ko bi se popravljena lepo prijela mojega života, bi me bilo sram nositi jo, ker bi bila zame pregosposka in bi po mojih mislih lahko takoj vsak moj znanec uganil, da mi je bila podarjena. Zato je oblačilo tako, kakršno sem prejel iz usmiljenih rok, obviselo na žreblju, in več ne vem, kam je naposled izginilo.

Bil sem dober risar že v petem razredu, ker sem se že kot majhen deček doma na kmetih pridno in z velikim veseljem vadil v tem predmetu. V začetku sem najrajši risal ptiče iz Erjavčevih knjig, a pozneje podobe naših zaslužnih in znamenitih mož. Učitelj petega razreda me je vzpodbujal k vztrajnosti in napredku v risarski in slikarski umetnosti. Dal mi je večkrat na dom v izvršitev kako risarsko delo, ki mi ga je primerno plačal. Tudi v poznejših letih sem kot gimnazijec zanj

risal in slikal razne podobe, ki jih je oddajal v stalno šolsko razstavo učil.

V petem razredu sem zložil svojo prvo pesemco. Bila so mi še neznana vsa pravila, ki se po njih zlagajo pesmi, ali vkljub temu mi je kar hipno splavala izpod peresa na papir trokitična pesemca s pravilno pesniško mero. Pesemca, ki je zdaj tu nekoliko predelana, se je glasila:

POTOKI, TECITE!...

Potoki, tecite,
livade močite,
ki nežne slovenske
jih cvetke krasé!

Potoki, tecite,
sinove budite,
ki v krilu slovenske
zemlje mi živé!

Potoki, tecite,
junake slavite,
ki se za slovenske
pravice boré!

Pesemco sem pokazal nekaterim součencem in nekdo izmed njih jo je oddal učitelju. Ta jo je prebral in rekel z resnim glasom: »Saj to je čedna pesemca!« Shranil jo je v svoj žepni zapisnik in čez nekaj mesecev sem jo zagledal natisnjeno v »Vrtcu«. Pod njo je stala mojega priimka začetnica R.

To je bila moja prva natisnjena pesemca. Z nepopisno radostjo sem jo večkrat prebral. Sladko čuvstvo zadovoljnosti in ponosa mi je napolnilo srce. Več dni sem potem skoro vedno mislil na to, kaj bi zopet spisal, da bi bilo vredno tiska. Začel sem zlagati dolgo novo pesem o žuborečem studenčku, zeleni livadi, pisanih cveticah in po-

V ŠOLI PRI SV. JAKOBU V SLOV. GOR.

jočih ptičicah. Kak naslov je dobila, to sem pozabil. Natančno pa se še spominjam, da sem jo takoj, ko sem jo po svojih samoljubnih mislih srečno dokončal, izročil učitelju in željno pričakoval njegove räsodbe. Koval sem pa tudi že načrte za druge nove pesmi. Učitelj je pesem prebral in jo odložil s pripombo: »Kdor že v petem razredu dela tako dolge pesmi, dobi jetiko. Ti, Rojec, le pazi se!« Jaz sem se vgriznil v ustnice in si mislil: »No, če je tako dobro in prav, naj pa bo! S pesmijo sem se res preveč silil, zato se mi ni posrečila kakor prva. Vendar ni zaslužila tega zasmehovanja.«

V tistem trenutku so bili podrti vsi moji svetli pesniški načrti in zlati upi. Kakor bi kdo z vodo polil ogenj, tako naglo mi je ugasnilo v srcu pesniško navdušenje in na mah mi je nehala utripati »pevska žila«. Tako se menda ustavi in otrpne stenska ura, kadar se ji odlomi kak zob na kolescu. Jetike si nisem želel in zasmehovanja svojih zasnovanih bodočih pesniških del tudi ne. Zato sem se poslovil od pesnikovanja za dolgo vrsto let. To pa je bilo dobro zame. Prihranil sem si mnogo dragocenega časa za druge koristnejše stvari.

Učitelj me je hotel preizkusiti tudi v spisju z nevezano besedo. Dal nam je za domačo nalogo basen o dišeči gozdni cvetki prvcencu. Povedal nam je basen v glavnih potezah in dostavil: »Potrudite se vsi! Najboljša naloga pride v »Vrtec«!

Jaz sem napel vse svoje duševne moči, da sem napravil kar mogoče dolgo in dobro nalogo. Upal sem, da dobi prav moja prostor v mladinskem listu. To so slutili tudi drugi moji součenci in so le bolj prisiljeno in površno zadostili svoji šolski dolžnosti. Po več mesecih sem res našel svojo basen o prvcencu v »Vrtcu«, toda bila je jako skrajšana in predelana, in jaz nisem občutil tiste vesele zadovoljnosti kakor pri svoji prvi pesemci.

Učili smo se tudi pisati pisma. Učitelj nam je ob tisti priliki obrazložil veliki prosvetni pomen pisemske in poštna naprave, ki je velevažna za izobraženega in preprostega človeka. Značaj in višek izobrazbe vsakega se najlažje spozna po pisavi in sestavi njegovega pisma. Pravilno pismo mora imeti kratek uvod, glavno vsebino in kratek primeren konec. Od malomarneža ne moremo pričakovati ličnega in pravilnega pisma. Zatorej je potrebno, da pišemo s skrbno pazljivostjo vsa važnejša pisma.

Še mnogo drugih lepih in koristnih reči smo se učili v petem razredu in naš dobri učitelj je vedno z največjo požrtvovalnostjo izrabljaj svoj čas nam v prid. Trudil se je na razne načine, da je nas kar mogoče več naučil. Več uspešnih učnih pripomočkov je sam uvedel v naš razred in če je opazil pri kakem manj nadarjenem učencu, da

kake stvari ne razume, mu jo je pojasnjeval in razlagal toliko časa, da mu je postala jasna. Posebno temeljito in obsežno smo se učili slovenske in nemške slovnice. Jaz sem se je naučil tako dobro, da se mi je potem še dve leti na gimnaziji ni bilo treba skoro nič učiti in sem jo še vedno znal bolje kakor moji sošolci, ki so prišli na gimnazijo z drugih osnovnih šol.

Naš učitelj je bil tudi navdušen prijatelj prirode in ob vsaki priliki nas je opozarjal nanjo. Vnemal je v nas zlasti plemenito ljubezen do prirodne krasote naše mile domovine slovenske. Učili smo se na pamet in potem smo v šoli prepevali razne domoljubne pesmi kakor »Zadovoljni Kranjec«, »Hej, rojaki!«, »Savici« in druge. Spisali smo si in se na pamet naučili tudi Vodnikovo pesem »Na Vršacu«. Pri razlaganju te pesmi nam je učitelj z vnetimi besedami izrazil pokazal na veličastno, divjo krasoto planinske skalnate prirode. Priporočal nam je, da naj časih tudi sami splezamo na kako višjo goro in si na lastne oči ogledamo čudovite posebnosti gorskega sveta!

Tudi v nižavah radi zahajamo v prirodo ter skrbno opazujemo in proučujemo njene raznovrstne zanimivosti in skrivnosti. Izobražen človek, ki ima čuvstvo, srce in ljubezen za prirodo, povsod najde vse polno njenih čudežnih stvari, ki ga vesele, uče in zabavajo, da mu ni nikdar dolg čas. Top in zakrknjen malomarnež pa lahko prepotuje celo najzanimivejšo pokrajino, a ne vidi nobene prirodne posebnosti. Največji svetovni učenjaki in najglobočji misleci so bili vneti prijatelji božanske prirode. Hodili so k njej v šolo in postali so veliki. Posnemajmo jih tudi mi in si prizadevajmo dohiteti druge prosvetljene narode, ki so s svojimi slavnimi deli dokazali, da je priroda vredna naše največje ljubezni in zanimanja, zakaj ona je naša mati ter naša prva najboljša umetnica in učiteljica!

Taki in podobni nauki v petem razredu so jako blažilno vplivali name ter se vtisnili globoko v moje srce za vedno. Kazali so mi in mi še kažejo rešilna pota skozi viharje in boje krutega razburkanega življenja, in le blagemu, požrtvovalnemu učitelju, ki mi jih je vcepil v mlado dovzetno srce, se moram zahvaliti, da ni tudi mene že strla neusmiljena usoda kakor sto in sto mojih mladostnih znancev. Po zaslugi tega vzornega učitelja sem tudi postal navdušen prijatelj divne prirode. Resno sem si prizadeval kakor dozdej malokateri Slovenec, da bi tudi z vidnim umskim delom pokazal svojim rojakom na božansko lepoto in neprecenljivo vrednost prirode. Podpiral me ni nihče. Vse se kakor blazno suče in podi le okrog »zlatega teleta«. Sam sem moral popisati svoja dela v spisu »Za domači muzej« v letošnjem »Zvončku«, da jih s tem otmem pozabljenosti.

Zadnji dan šolskega leta me je učitelj pridržal v učni sobi in ko sva bila sama, mi je dal iz šolske omare nekaj risalnega orodja in neke knjige. Nato mi je voščil mnogo sreče in uspehov na gimnaziji ter mi priporočal, da naj o počitnicah pridno čitam Jurčičeve in Erjavčeve spise, vmes pa tudi marljivo zapisujem narodne pravljice in razne ljudske dogodke. Razumel sem njegov dobrohoten namen, ali povedal mu nisem, da je njegovo naročilo zame neizvršljivo. O počitnicah sem moral doma delati. Kadar sem prišel domov, so mi starši, brat in sestre rekli: »Deset mesecev si počival v mestu, mi smo ta čas pa delali zate. Ždaj nam pomagaj!« Ustavljati se nisem mogel. Prijel sem za grablje, motiko, sekiro, cepec in drugo orodje ter delal kakor drugi. Pri takem delu so mi potekle vsako leto do takrat nevesele počitnice in vedel sem za gotovo, da tudi tisto leto po dovršitvi petega razreda ne bo drugače.

Iskreno sem se zahvalil blagemu šolskemu dobrotniku za toliko naklonjenost. Nato sem odšel na stanovanje in takoj sva se z Zupančičem odpravila na pot proti dolenjskemu Šent Vidu.

Ob koncu šolskih počitnic se je Zupančič vrnil v Ljubljano, jaz pa nisem več maral stanovati z njim v skupnem stanovanju. Šel sem v Novo mesto in napravil sprejemni izpit v prvi gimnazijski razred. Tam sta bila moja sošolca »Zvončkov« urednik Gangl in profesor Reisner. Drugo leto sem šel v drugi gimnazijski razred zopet nazaj v Ljubljano in si poiskal novo stanovanje na Bregu. Zupančič je še vedno stanoval na Poljanski cesti pri prejšnji gospodinjji, ki je bila vdova po jetičnem možu. Dala mu je nekaj ovratnikov in drugega perila, ki ga je še imela po možu. Po tem perilu se je tudi Zupančič nalezel jetike in začel pokašljevati. Sredi šolskega leta je že moral izostati iz šole in med počitnicami je doma umrl.

V prvih letnikih »Zvončka« sem začel priobčevati šolske spomine pod naslovom »Križi in težave iz mojih dijaških let«. V osmem letniku sem z njimi prenehal in potem zaradi težkih življenjskih razmer nisem več imel prilike in časa za nadaljevanje. Leta teko, dan mojega življenja se je nagnil. Ne odložil bi rad peresa za vedno, preden ne storim svoje dolžnosti s primernim zaključkom omenjenih spominov. To dolžnost izpolnujem zdaj s pričujočim končnim spisom, ki je obenem tudi nekak zaključek spisu »Za domači muzej«. Iz njega naj mladi čitatelji razvidijo, kje in kako se je začelo moje slovstveno delovanje in zanimanje za narodo. Navsezadnje pa naj tudi povem veselo novice, da je moj dobri in vzorni učitelj po prevratu postal realčni profesor in s tem prejel sicer pozno, a vendar zadovoljivo, pravično zadoščenje.

Naša Anka.

Umrla je Anka... Kot cvetka zvenela
pod koso je smrti, a v raj poletela
je dušica njena nedolžna...

In tam jo nebeški je otec sprejel,
na rami srebrni ji krilci pripel,
med angelce jo je uvrstil...

Ej, Anka, kako je prej bilo prijazno
pri nas in veselo, a zdaj je tak prazno
in pusto in hladno kot v grobnici črn!

*Kanarček tvoj vtihnil je — nič več ne poje,
odkar ne negujejo ročke ga tvoje,
pozabil je vse melodije.*

*A lilije v vrtu in druge cvetice
otožno povešajo svoje glavice,
odkar jih več ti ne zalivaš!*

*Odšla si za vedno — pustila igrače
in punčke si svoje, a mamica plače
po tebi ob grobu preranem...*

*Kdo s punčkami tvojimi zdaj se igral bo?
Kdo v postelji tvoji premeški zdaj spal bo?
Kdo krajšal zdaj dneve nam bo dolgočasne?*

*Oj, Anka, tako te pogrešamo vsil!
Z odhodom zadala ti rano nam si,
ki nikdar se več ne zaceli!...*

Vladislav.

Jesenska slutnja.

*Na jasne poljane
priplavali sivi mrakovi,
v tihotne lesove
prihruli so bučni vetrovi.*

*In sivi mrakovi
nebeško so solnce zakrili,
in bučni vetrovi
mladosti so spev preglušili.*

*In tožne poljane
v bojazni so bolni vzdrhtele,
in v plašne lesove
so pesemce žalne zavele.*

*In v duši je vzklila
prečudna bolest in tesnoba,
in v njo je dehnila
minljivosti slutnja in groba...*

Miroslav Kunčič.

Šaljiv račun.

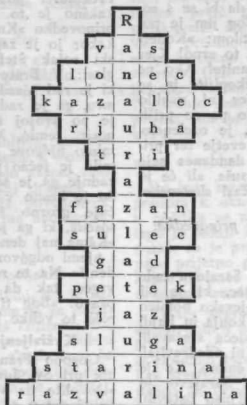
Priobčila *Milica Hrevatinova*.

... × ... = 7. Kako je to mogoče?

Rešitev in imena rešilcev priobčimo v prihodnji številki.

Rešitev besedne naloge v 10. številki.

Rana ura — zlata ura.

Prav so jo rešili: Zora Sajatova, dijakinja II. b gimn. razr. v Novem mestu; Stanislav Reja, učenec V. b razr. v Sp. Šiški; Joško Germ, dijak II. b razr. real. gimn. v Novem mestu; Makso, Mira in Božan Strmečki v Ljubljani; Majda in Samo Lovše v Ljubljani; Boris Vajda, dijak v Ptujju; Vera Orlova, III. mešč. razr. v Ljubljani; Boris Veselič, dijak I. realke v Mariboru; Miran Veselič, uč. V. razr. v Ormožu; Vera Škerbčeva v Mariboru; Andrej Kezele, uč. V. b razr. v Sp. Šiški; Darica in Slavka Sitarjevi, učenki pri sv. Jakobu v Ljubljani; Neda Demšarjeva, II. b gimn. v Novem mestu; Ljudmila Krajskova v Celju; Milica Hrevatinova v Pirešci; Zdenka Adamičeva v Ljubljani; Silvica in France Zvanut, Janja in Dragica Knafličevi v

Ljubljani; Zmagoslav in Lev Pipan; Mirko Izlakar, uč. VI. razr. v Mengšu (rešil tudi uganko v 9. števil.); Sonja Potočnikova, učiteljščnica, Ljudevit in Vlado Potočnik, gimnazijca, vsi iz Štor; Miloš Sotlar v Bočni; Rado Stepišnik, uč. V. b. razr. v Toplicah pri Zagorju; Ina Slaparjeva, učenka v Olševku; Ado Brezovšek in Julka Pergerjeva na Vranskem; Zdenka Lušinova, uč. IV. a. razr. v Mariboru; Zdravko Gobec, Celje; Nadica Kopalova v Metliki; Ivan Kveder, II. razr. mešč. šole na Jesenicah; Zdenka Banova v Ptuj; Erika Kamenškova in Zdenka Rejeva, II. real. gimn. v Ljubljani; Branko in Tedi Tancig, Marija Kinkelova in Malka Branisljeva v Ptuj; Tatjana, Piko in Mak Prelovšek v Ljubljani; Vlasta in Zlata Košarjevi v Ptuj; Bojan Tajnik, uč. v Kranju; Jožica in Jelica Zupančevi v Ptuj; Joško Zamljen, II. c. realka v Ljubljani; Miroslav Rosina, I. mešč. v Brežicah; Olga Turkova v Ljubljani; Jože Pintarič in Viktor Ravnikar v Trbovljah; Ladik Wisinger v Litiji; Franjo Pirtošek, učenec III. raz. mešč. v Zalcu; Miloša Pirnatova, dijakinja v Kranju; Štefančič Franc, Avbrecht Alojz, Štefančič Pepček, Jelenova Marija, Zupančičeva Marija, Novakova Marija v Pirešci.

Ajda.

Naši pradedje so nekda stanovali daleč tam na vzhodu, kjer sije in greje solnce leto in dan, kjer je obilo zlata in brez mere bogastva. Ščasoma pa so postali ljudem tisti kraji pretesni, in naši predniki so se napotili iskati si drugih prebivališč. Ker so ljubili mir nad vse, so rajši zapustili najlepše kraje, nego da bi se sosedji prepirali in bojevali. Bog jim je poslal drobno zrnce z obvestilom: »Koderkoli boste potovali, vsajajte to zrno! Kjer ozeleni in zraste, tam ostanite! Ako ne ozeleni v treh dneh, ga izkopljite in se pomaknite dalje!« — Nikjer ni vzkliko zrnce, koder so potovali. Ko pa so prišli v našo današnjo domovino, je ozelenelo, se razvijalo in dobilo belo cvetje ter prineslo koristen sad. — Še dandanes seje Slovenec ajdo. Če pritisne suša, ali če jo popari slana, pridejo hudi časi slovenskega kmetu.

Narodna pripovedka.

Čuden jezdec.

Nedavno se je pripetil v Sarajevu tale izredni slučaj: Neki Bosanec, ki je bil bolan, se je namenil v sarajevsko bolnico iskati zdravja. Doma zajaše konja in hajdi na pot! Kmetje, ki so jezdeca srečavali, so ga pozdravljali, a ta jim ni odzdravljaj, kar se jim je zdelo jako čudno. Ko je konj z jezdecem dospel v Sarajevo, je blodil po ulicah, dokler ga niso ustavili. Ugotovili so, da je jezdec — mrtev. Umrl je spotoma, a z rokama se je tako krčevito držal za sedlo, da ni padel s konja.

Zivali v pregovorih.

Glej, da ne prideš s konja na osla!
Krava pri gobcu molze.
Pes, ki ne laja, globoko zobe zasaja.
Kar mačka rodi, vse miši lovi.

Kadar ni mačke v hiši,
ples imajo miši.
Muhe se varuj; če te ne okuži, te vsaj
onesnaži!

Prekmursko narečje.

V opisu Prekmurja, ki smo ga priobčili v zadnji številki, smo rekli, da govore Prekmurci posebno narečje. Da vidite, kakšno je to narečje, objavljamo danes pripovedko »Kmet, ki je zemljo podárao«, kakor jo je zapisal v Bratonceh prekmurški rojak Štefan Kúhar. Pripovedka se glasi: V Bratonceh je živo kmet Skafar, ki je rad sosedom zemljo podárao. Gdà je mro, ga je zadela strašna kazen. Po noči je po svoji njeni v velkoi púti mogeo nositi zemljo. Večkrat, gdà je što vnoči mimo njegove njive šo, ga je slišao, kak milo je ječao pod velkov žmčjavov. Nazadnje ga je sosed Bakán rešo te nevéle. Šo je kesno v noči domó, in naenkrat začúje grozno jéčanje svojega pokojnoga sóseda, ki ga je s prosečim glasom pitao: »Káma naj denem?« Té je zemljo píjan bio i njemi odgóvoro: »Nimák! Gde si zeo, ta denil! Na te reči je pokojni púto na kla vrgeo, tak da se vse zemla stróсила, i pravo: »Bog ti stokrat pláti, zdaj si me réšo te vélike kazni!«

K življenjepisu A. M. Slomška.

Gospod Franc Bolka, postajni načelnik pri Sv. Jurju ob juž. žel., nam piše: »Dovolite, da Vas opomnim na nebitveno netočnost v g. Antona Lešana spisu »Anton Martin Slomšek«. — Plošča ni bila odkrita »pred njegovo rojstno hišo na Ponikvi«, pač pa na orehu, pod katerim je A. M. Slomšek dobil pri šolskem izpitu svoje prvo darilo. Oreh stoji v bližini župne cerkve sredi vasi Ponikva, Slomškov rojstni dom Slom pa kake četrte ure od vasi spodaj v dolini, kar je kasneje tudi v spisu povedano.«

Dragi gospod Doropoljskil

Hočem Vam pisati nekaj vrstic. V »Zvončku« najrajša berem Vaš kotichek in tudi Srbske narodne pripovedke in še drugo. Na »Zvonček« sem naročena prvo leto, ki ga prav rada berem. Naznanilo sem imela precej dobro. V šolo hodim jako rada. Najrajša rišem, tudi zgodovina in zemljepis mi ugajata. Gospoda učitelja imamo radi, ker nam je tudi učitelj dober. Narisati Vam hočem sliko, ki se imenuje »Mladi slikar«. Samo da ne boste zamerili, ker Vas nadlegujem z risanjem. Vdano Vas prosim, da priobčite moje pismo v »Zvončku«.

Vdano Vas pozdravlja

Minka Kocjančičeva,
učenka V. r. v Gorjah pri Bledu.

Odgovor:

Ljuba Minka!

Tvoje risbe, čeprav je vabljava, ne morem porabiti, ker si jo narisala s svinčnikom. Posnetek bi bil pre malo viden, zato je bolje, da nam narišeš kaj drugega — toda s črnilom (tušem)! Iz povedanega razvidiš, da me z risanjem ne nadleguješ. Zato — pogumno na delo!

Čenjeni gospod Doropoljskil!

Striček, ki študira v Ljubljani, mi je naročil »Zvonček«, katerega sem si že dolgo želela. Najbolj mi ugaja Vaš kotichek. Moj brat hodi v I. razred in se jako dobro uči, tudi jaz se dobro učim. Čitala sem že prejšnjega »Zvonček«, ki so mi ga posodile druge deklice. Pisala Vam bom še večkrat, če Vam je prijetno. Da me boste bolje poznali, Vam povem, da stanujem na Lavi števil. 21 pri Celju. Peljala sem se že tudi v Ljubljano in se mi je jako čudno zdelo, da je Ljubljana tako velika, Celje pa malo. Najbolj me zanima v Celju Stari grad. Mnogo pozdravov Vam pošilja

vdana Vam

Nada Založnikova,
učenka IV. a razreda mestne šole v Celju.

Odgovor:

Ljuba Nada!

Glej, glej, kako dobrega in modrega strička imaš! Ti mu boš delala veselje s tem, da boš vedno pridna in pametna slovenska deklica, ki se naj večkrat oglasi v mojem koticčku!

Velecenjeni gospod Doropoljskil!

Z velikim veseljem prebiram Vaš kotichek. Večkrat sem si želela, da bi bila tudi jaz med Vašimi koticekarji. Zato Vam danes prvič pišem. Preteklo leto sem obiskovala III. meščanski razred. Med vsemi predmeti sta mi bila najljubša risanje in ročno delo, pa tudi slovenščina ni zaostala. Celo posrečilo se mi je, da sem nekatere šolske naloge precej dobro pisala. Naslednjo sem se odločila poslati Vam in prosim, da bi jo priobčili v svojem koticčku.

»Ko stojim zvečer pri oknu...«

Ko lega mrak na zemljo, tedaj tudi jaz pohitim k oknu, da pozdravim še enkrat k počitku se pripravljajočo narodo. Kako lepo je tedaj! Zrak, ki je bil čez dan tako gorak, se proti večeru ohladil, in sapice prav prijetno pihljajo, tako da se mi zdi, kakor da hoče vsa naroda še enkrat ustreti materi zemlji.

Kmalu zazvoni »Ave Marijo«. Ceste se začno polniti z ljudstvom. Gnetejo se delavci, ki se vračajo od trupalnega dela iz različnih tvornic. Tu pa tam se priziblje kak starček ali kaka ženica, držeč v rokah palico ali berglje. Vse polno je tudi ljudi, ki gredo bogato opremljeni k večernim zabavam. Zdaj pa zdaj pridrdra kaka elegantna kočija. Električna železnica meri vedno enako svojo pot.

Na nebu se začno prižigati milijoni zvezdic, med njimi pa plava kraljica zvezd — blede luna. Svoje srebrnobeke žarke pošilja daleč naokrog in končno obsije tudi mene. Kmalu se skrije za oblak, a se zopet prikaže v svojem čarobnem

blesku. Med zvezdami kmalu zapazim ve-
liki in mali voz, pozneje tudi rimsko
cesto, ki se mi zdi, kakor da je posuta
z nebroj dragimi demanti.

Ko tako stojim in gledam vso to kra-
soto, ki jo je iz nič naredil Stvarnik, se
nehote spomnim tudi na one ubožce, ki
ničesar ne vidijo — na slepce. Tudi ti bi
marsikaterikrat radi videli lepo narodo,
solnce, luno, zvezde. Čim bolj se poglo-
bim v te misli, tem bolj čudno se mi zdi,
kako morejo vse tako prenašati. Na misel
mi pride tudi ona krasna pesem, ki jo
tako lepo poje slepec:

»Le enkrat bi videl,
kak solnce gor gre,
bi videl, kje luna,
kje zvezde bliščé.«

Sprejmite srčne pozdrave od mene in od
mojih roditeljev!

Vera Kobalova,
v Ljubljani.

Odgovor:

Ijuba Vera!

Z veseljem priobčujem Tvoj lepi spis o
večeru, kakor si ga opazovala, stoječa ob
oknu. Ubogi slepci! Ali niso vredni naš-
šega usmiljenja in sočuvstvovanja, ker jim
je v večno temo pogreznjena vsa lepota
tega sveta? Njim gori samo prijazna luč
naše ljubezni, njih bedo lajšaj samo naša
dobrotvnost!

Veledenjeni g. Doropoljski!

Prosim Vas, da sprejmete tudi mene
med koticarje. Hodim v III. razred ljud-
ske šole na Zdolah. Jako rada obiskujem
šolo, kjer se veliko koristnega učimo, kar
bo potrebno v življenju. Vsi predmeti, ki
se jih učimo, me zelo zanimajo. Veselé me
tudi ženska ročna dela. Ob koncu šolskega
leta bo razstava ročnega dela in šolarji
bodo igrali igrico »Lepota slepi«.

Veliko veselje mi je »Zvonček«. Do se-
daj sem si ga izposojevala iz šolske knjiž-
nice, a odslej pa bi bila rada tudi jaz na-
ročnica »Zvončaka«. Jako rada čitam Vaš
kotček. Posebno mi je ugajala planinska
pripovedka »Kekec na volčji sledi«. Kako

lepo nam opisuje ta povest junaštvo Kek-
ca, ko je rešil Mojco od hudobne Pehte.

Z odličnim spoštovanjem Vas pozdravlja
nova prijateljica »Zvončka«

Kristina Knezova,
učenka na Zdolah.

Odgovor:

Ljuba Kristina!

Prav je, da Te zanimajo vsi predmeti,
ki se jih učiš v šoli. Ni je stvari, ki je ne
boš potrebovala v življenju. Zato pa tudi
pravimo: »Ne za šolo, ampak za življenje
se učimo!« Lenuharji in malopridneži pa
mislijo, da je sitnost učiteljev kriva, ker
se morajo učenci učiti. Mnogoteri pride
do spoznanja, ko je že prepozno.

Dragi gospod Doropoljski!

Že lani sem Vam nekoč pisal. Ker se mi
zdi, da ste bili z mojim pismom zado-
voljni, Vam pišem še enkrat. Ko sem bil
bolan, sem zložil pesem, ki se glasi:

Pomlad in poletje.

Za našo vasjo
zdaj že je lepó,
tu rože cveto
in ptičke pojo.

Pa prišel je maj,
z njim ljubljani raj.
Oj, to je lepó,
ko črešnje cveto!

Prišlo je poletje,
ko črešnje zore
in vaški otroci
pa ponje hite.

S spoštovanjem!

Dušan Koh,
učence II. razr. v Lokah.

Odgovor:

Ljubi Dušan!

Zapoj nam še pesemco o jeseni in zimi,
ki imata tudi mnogo lepega in veslega za
mladino!

UČITELJSKA TISKARNA IN KNJIGARNA

v Ljubljani, Frančiškanska ulica 6.

Telefon štev. 312.

Poštnohраниčni račun št. 19.761.

„Učiteljska tiskarna“ je najmoderneje urejena in izvršuje vsa tiskarniška dela od najpreprostejšega do najmodernejšega. V zalogi ima tudi vse šolske in druge tiskovine.

Enobarvni in večbarvni tisk.

Litografija. Stereotipija.

Šolski zvezki lastnega izdelka.

Delo točno, solidno in elegantno.

Gg. skladateljem vljudno naznanjamo, da je „Učiteljska tiskarna“ preskrbljena z novimi notami, torej izvršuje tudi muzikalije z ličnim in razločnim tiskom.

Cene zmerne!

Podružnica v Simon Gregorčičevi ulici.

Svoji k svojim!

Svoji k svojim!

Kupujte

MLADINSKE SPISE,

ki jih izdaja

„Društvo za zgradbo Učiteljskega konvikta v Ljubljani“.

Naročila sprejema

Knjigarna „Učiteljske tiskarne“ v Ljubljani,

Frančiškanska ulica in Simon Gregorčičeva ulica.

„Zvonček“, XIX. letnik, nevezan 10 D, v navadni vezbi 20 D.
„Zvonček“, XX. letnik, nevezan 10 D, v navadni vezbi 20 D.
„Zvonček“, XXI. letnik, nevezan 10 D, v navadni vezbi 20 D.
„Zvonček“, XXII. letnik, nevezan 10 D, v navadni vezbi 20 D.
::: Nenavedenih letnikov ni več v zalogi. :::

In zadnji glasi ti mi bojo:
Bog čuvaj domovino mojo!

V zalogi Društva za zgradbo Uči-
teljskega konvikta sta ravnokar
izšli z dvoglasnim stavkom in s
spremljevanjem harmonija d v e
n a r o d n i h i m n i: „Bože
pravde . . .“ in „Lepa naša do-
movina“. Cena komadu 50 p, po
pošti 1 Din. — Naročila sprejema
Knjigarna Učiteljske tiskarne,
Ljubljana, Frančiškanska ul. 6.